

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	40521
Nom	Aprenentatge i ensenyament de les llengües i les cultures clàssiques
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	16.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	Facultat de Magisteri	1	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	29 - Aprenentatge i ensenyament de les llengües i les cultures clàssiques	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
LLAGUERRI PUBILL, NURIA	145 - Filologia Clàssica
MONZO GALLO, CARLOS	145 - Filologia Clàssica
PEREZ ASENSIO, JORGE	145 - Filologia Clàssica

RESUM

La matèria *Aprenentatge i ensenyament de la didàctica de les llengües i les cultures clàssiques: grec i llatí* forma part del mòdul específic juntament amb les matèries *Innovació docent i iniciació a la investigació educativa per a la didàctica de les llengües i les cultures clàssiques: grec i llatí*, i *Complements per a la Formació Disciplinar en la didàctica de les llengües i les cultures clàssiques: grec i llatí*.

La matèria comprèn una sèrie de continguts que han de permetre a l'alumne replantejar-se les seues idees prèvies sobre el concepte de filologia clàssica i sobre la didàctica de les llengües i cultures grega i romana.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Els exigits per accedir a l'especialitat.

COMPETÈNCIES

2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1

- Saber aplicar els coneixements adquirits i ser capaços de resoldre problemes en entorns nous, o poc coneguts, dins contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Saber comunicar les conclusions i els coneixements i les raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Posseir les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Ser capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels / de les estudiants així com l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge posant una atenció especial en l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible
- Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'estudiant i promoure'n la capacitat per aprendre per si mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.
- Conèixer els processos d'interacció i de comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.
- Conèixer la normativa i l'organització institucional del sistema educatiu i models de millora de la qualitat amb aplicació als centres d'ensenyament.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge. Adquirir els coneixements i les estratègies per poder programar les àrees, matèries i mòduls propis de la seua responsabilitat docent.

- Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribuïsquen a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on siga situat.
- Desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació de l'alumnat de l'etapa o l'àrea corresponent, de manera col·laborativa i coordinada; informar i assessorar les famílies sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge i sobre l'orientació personal, acadèmica i professional dels fills.
- Participar en l'avaluació, la investigació i la innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge. Dominar estratègies i procediments d'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat, així com els propis per a l'avaluació dels processos d'ensenyament.
- Adquirir criteris de selecció i d'elaboració de materials educatius.
- Fomentar un clima que facilite l'aprenentatge i pose en valor les aportacions de l'alumnat de l'etapa o à r e a c o r r e s p o n e n t .
- Integrar la formació en comunicació audiovisual i multimèdia en els processos d'ensenyament i a p r e n e n t a t g e .
- Conèixer estratègies i tècniques d'avaluació i entendre l'avaluació com un instrument de regulació i d ' e s t í m u l a l ' e s f o r ç .
- Concretar el currículum que es vaja a implantar en un centre docent participant en la planificació col·lectiva d'aquest; desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques tant grupals com personalitzades, adaptades a la diversitat dels estudiants.
- Conèixer els currículums de les matèries de l'especialitat, així com el cos de coneixements didàctics sobre els processos d'ensenyament i aprenentatge corresponents. Saber convertir els continguts dels currículums en eines -programes d'activitats i de treball- al servei dels objectius educatius i formatius de les matèries. Identificar els problemes d'aprenentatge bàsics i comuns de les matèries i idear e s t r a t è g i e s p e r s u p e r a r - l o s .
- Conèixer els desenvolupaments teoricopràctics dels processos d'ensenyament i aprenentatge de les m a t è r i e s d e l ' e s p e c i a l i t a t .
- Aprendre i saber transmetre les tècniques didàctiques precises per a l'anàlisi i la comprensió dels textos en el pla lingüístic, com a mitjà tant per a la traducció dels textos com per al domini del l l e n g u a t g e c i e n t í f i c .
- Aprendre i saber transmetre les tècniques didàctiques precises per a l'anàlisi i la comprensió dels textos en el pla literari, pel valor intrínsec de les literatures antigues i pel seu caràcter de model de les d i f e r e n t s l i t e r a t u r e s n a c i o n a l s .
- Aprendre i saber transmetre les tècniques didàctiques precises per a la valoració del llegat ideològic i cultural de l'antiguitat en les societats modernes.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Aquesta matèria, l'extensió de la qual és només la conseqüència del seu lloc pivotal dins el programa del màster des del punt de vista teòric, comprén una sèrie de coneixements que per diverses raons no han sigut objecte d'una atenció específica dins el pla d'estudis del grau de Filologia Clàssica. Tots ells estan pensats per a un correcte exercici de la docència a l'ensenyament secundari.

L'organització dels continguts abasta àrees de caire més tècnic, relacionades amb l'ús d'instruments propis de l'ensenyament del nostre temps, amb altres que miren de provocar en l'estudiant una reflexió sobre els objectius últims de l'ensenyament, amb vistes a la formació de ciutadans responsables, crítics i lliures.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Diferents models didàctics per a l'ensenyament de les llengües grega i llatina.

2. Tècniques d'avaluació. Diversitat curricular. Acció tutorial.

3. La utilització de les TIC en la didàctica de les llengües grega i llatina.

4. Cerca, selecció i elaboració de recursos didàctics.

5. La didàctica de les llengües clàssiques com a instrument per a l'estudi de les ciències positives i experimentals.

6. El model de les llengües clàssiques per a l'integració social. Perspectiva de gènere.

7. Els valors de l'humanisme i el concepte central de persona.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	160,00	100
Elaboració de treballs en grup	40,00	0
Elaboració de treballs individuals	40,00	0
Estudi i treball autònom	40,00	0
Lectures de material complementari	30,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	30,00	0
Preparació de classes de teoria	40,00	0
Resolució de casos pràctics	20,00	0
TOTAL	400,00	

METODOLOGIA DOCENT

Classes presencials teòricopràctiques en les quals es treballaran els continguts, es debateran i realitzaran activitats fent servir diversos recursos docents: classes magistrals, seminaris, tallers, exposicions, aprenentatge basat en problemes, aprenentatge cooperatiu, anàlisi de bones pràctiques, etc.

La realització de treballs de grup té com a finalitat promoure l'aprenentatge cooperatiu i reforçar l'individual. La defensa dels treballs podrà ser individual o col·lectiva, i podrà fer-se davant el grup complet a l'aula o en tutories i seminaris amb audiència reduïda.

Les tutories individuals i col·lectives hauran de servir com a mitjà per coordinar l'estudiantat en les tasques individuals i de grup, així com per avaluar tant els progressos individuals com les activitats i la metodologia docent.

Proves orals i escrites per la valoració dels continguts teòricopràctics, autoavaluació i presentació de treballs individuals i en grup.

Estudi, realització de tasques i treballs individuals i altres de natura cooperativa, orientats a la preparació de les classes teòricopràctiques, els treballs individuals i en grup i les proves orals i escrites que es puguin realitzar per l'avaluació de l'adquisició dels aprenentatges individuals.

AVALUACIÓ

Seguiment periòdic del progrés de l'estudiantat, tant a l'aula com en tutories individuals i en grup: 20%.

Avaluació dels treballs encomanats, incloses l'anàlisi i la valoració d'observacions sobre treballs elaborats per tercers: 20%.

Valoració de la participació individual i en grup, tant a l'aula com en les tasques que es realitzen fora de la mateixa: 20%.

Proves orals i escrites: 40%.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Alberic, J. - Ros, M. (1993), La transcripció dels noms propis grecs i llatins, Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- Bergua Caveró, J. (2004), Los helenismo del español, Madrid: Gredos.
- Château, J. (2017) Los grandes pedagogos (trad. E. de Champourcín), México: FCE.
- Corominas, J. - Pascual J.A. (1980-1992), Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico, Madrid.

- Díaz Ávila, M. (2014), Alexandros. To Hellenikon Paidion, Guadix: Cultura Clásica.
- Dickey, E. (2016), Learning Latin the Ancient Way. Latin Textbooks from the Ancient World, Cambridge: Cambridge University Press.
- Eseverri, C. (1979), Diccionario etimológico de helenismos españoles, Burgos: Aldecoa.
- Estébanez, F. (1998). Étimos griegos. Monemas básicos de léxico científico, Barcelona: Octaedro.
- García Gual, C. (1992), Introducción a la mitología griega, Madrid: Alianza.
- García Gual, C. (2017), La luz de los lejanos faros. Una defensa apasionada de las humanidades, Barcelona: Ariel.
- Kallendorf, G.W. (2002), Humanist Educational Treatises, Cambridge: Harvard University Press.
- Orberg, H.H. (2011) Lingua latina per se illustrata, Familia romana, Guadix: Cultura Clásica.
- Orberg, H.H. (2002) Lingua latina per se illustrata, Roma aeterna, Guadix: Cultura Clásica.
- Quintana Cabanas, J.M. (1987), Raíces griegas del léxico castellano científico y médico, Madrid: Gredos.
- Rubio Gil, A. (2016) El alfabeto griego clásico: Prácticas básicas de lectoescritura griega, València: SPUV.
- Stroh, W. (2012) El latín ha muerto. ¡Viva el latín! Breve historia de una gran lengua (trad. de F. Fernández), Barcelona: Ed. del subsuelo.

Complementàries

- Bailey, C. (1956) El legado de Roma, Madrid: Pegaso
- Cuenca, M.J. (1992) Teories gramaticals i ensenyament de llengües, València: Tàndem.
- Giralt, S. et alii (2009) Chiron en Compostela. Didáctica 2.0 para las lenguas y la cultura clásicas, Santiago de Compostela: SEEC.
- Rico, C. (2010) Polis: parlare il greco antico come una lingua viva, San Paolo: Cinisello Balsamo.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Continguts

Es mantenen els continguts inicialment recollits en la guia docent

2. Volum del treball i planificació temporal de la docència

Manteniment del pes de les diferents activitats que sumen les hores de dedicació en crèdits ECTS marcats en la guia docent original.

3. Metodologia docent

- Publicació de materials en l'AV.
- Proposada d'activitats a través del AV (tasques i qüestionaris)
- Ús del Fòrum per a resoldre dubtes
- Tutories per videoconferència o per xat
- Videoconferència síncrona BBC

4. Avaluació

Proves d'avaluació per treballs acadèmics

5. Bibliografia

La bibliografia recomanada es manté perquè és accessible